

УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ АГРАРНИХ ПРОЕКТІВ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Присяжнюк О. Ф., к.е.н., доцент

Постановка проблеми. Згідно зі статистичними даними 56,2% земельного фонду Житомирської області займають сільськогосподарські угіддя, що свідчить про потребу у забезпеченні ефективного їх використання з метою поповнення регіонального та державного бюджетів. Ефективність використання сільськогосподарських угідь доцільно підвищувати за допомогою впровадження та реалізації аграрних проектів в рамках галузей сільського господарства. З урахуванням цього проблема розгляду управлінських аспектів реалізації аграрних проектів регіону є достатньо актуальною.

Аналіз останніх досліджень. Проблемі розгляду управлінських аспектів реалізації проектів присвятили свої наукові праці ряд вчених. Зокрема, З. Б. Янченко, Г. М. Тарасюк, Л. В. Ноздріна, Л. П. Батенко, О. А. Загородніх, В. В. Ліщинська, Р. Б. Тянь, Б. І. Холод., В.А. Ткаченко та ін.

Мета, об'єкт та методика дослідження. Метою дослідження є розробка пропозицій щодо удосконалення управлінських заходів в рамках реалізації аграрних проектів Житомирської області. Об'єктом дослідження є процес управління аграрними проектами Житомирської області. Методика досліджень базується на принципах системності комплексності та послідовності досліджень та передбачає використання прийомів економіко-статистичного методу – графічного (при формуванні схеми процесу управління аграрними проектами регіону), аналітичних групувань (при створенні груп проектних пропозицій аграрних проектів) та методу аналізу (при розподілі показників розвитку сільського господарства регіону за галузями та за категоріями господарств).

Результати дослідження. Показники розвитку сільського господарства регіону у 2013 р. свідчать про позитивну їх динаміку, порівняно з попереднім 2012р. Так, індекс обсягу сільськогосподарського виробництва порівняно з 2012р. становив 105,9%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 113,2%, у господарствах населення – 100,7% [1].

Аналізуючи стан інвестиційної діяльності Житомирщини, можна виділити низку основних проблем, які перешкоджають створенню позитивного інноваційно-інвестиційного клімату області: потреба в удосконаленні податкової системи; низький платоспроможний попит суб'єктів аграрної економічної діяльності; значні обсяги заборгованості аграрних підприємств перед державними і недержавними фінансовими установами; недосконалість механізму кредитування аграрного сектору економіки; відсутність надійних гарантій захисту іноземного капіталу [3].

У 2012 р. галузями сільське господарство та мисливство освоєно капітальних інвестицій 310861 тис. грн., що на 77,4% більше ніж у 2011р. Такі показники вказують на зростання зацікавленості інвесторів у реалізації аграрних проектів регіону.

Проте, як свідчать проведені дослідження, значна кількість аграрних проектів області знаходяться на стадії проектної пропозиції. Загальна їх вартість складає 243,1млн. дол. (рис. 1).

Переважає кількість проектних пропозицій стосується розвитку молочно-м'ясного напрямів тваринництва (54%, на загальну суму 132,4), а також проекти будівництва підприємства по виробництву осетрової риби і аграрно-промислового і екотуристичного комплексу, відповідно 25% (60 млн. дол.) та 20% (48 млн. дол.). Отже з наведених даних можна зробити висновок про зростання потреби у пошуку та зацікавленні інвесторів та здійсненні ефективних управлінських заходів в рамках реалізації аграрних проектів регіону.

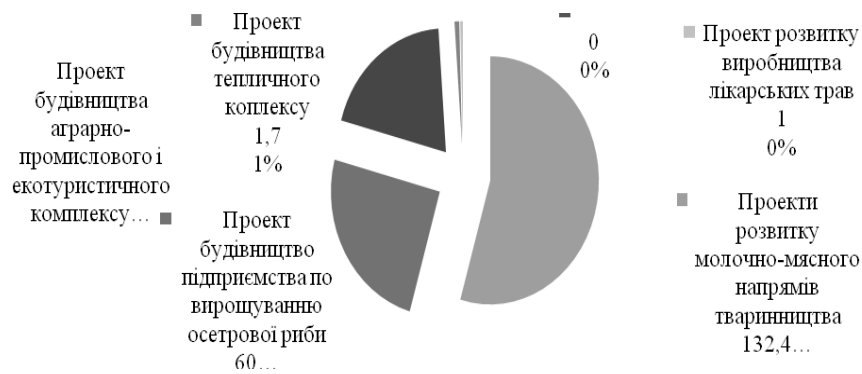

Рис. 1. Вартість проектних пропозицій аграрних проектів Житомирської області (млн. дол.)

Джерело: побудовано за даними інвестиційного паспорту Житомирської області [2].

Щоб отримати прибуток від реалізації проекту, необхідні ефективна координація і управління, які зможуть забезпечити прийняття необхідних рішень у потрібний час при повному усвідомленні наслідків [4, с. 13]. У теорії проектного менеджменту найбільш поширеними є три основні підходи до управління проектами – класичний, управління проектом, як циклом вирішення проблеми і підхід, що враховує стадії життєвого циклу проекту [5, с. 8-9]. Вважаємо, що управління аграрними проектами регіону має базуватися на комплексному підході, що поєднує елементи наведених вище підходів. Зважаючи на проаналізовані проектні пропозиції та виявлені проблеми впровадження аграрних проектів, наведемо схему запропонованих заходів щодо удосконалення управління аграрними проектами Житомирської області (рис.2).

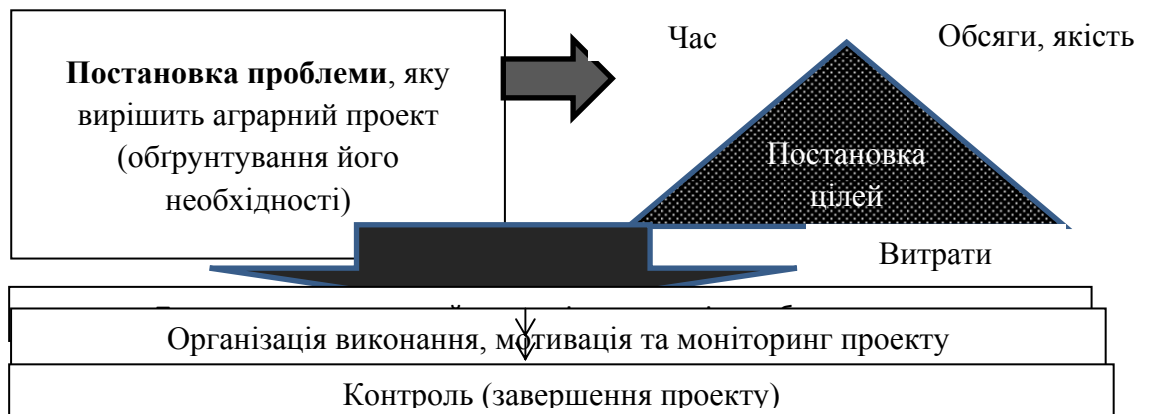

Рис. 2 Схема удосконаленого процесу управління аграрними проектами Житомирської області.

Наведена схема процесу управління аграрними проектами регіону передбачає удосконалення управління проектами на основі комплексного підходу до здійснення цього процесу. Вважаємо, що кожен аграрний проект в межах певного району області має вирішити якусь проблему. Тому процес управління має розпочинатися з усвідомлення масштабності проблеми, що вирішить конкретний проект. Проаналізувавши наведені проектні пропозиції, можна навести загальне звучання проблеми, яку вирішать майбутні проекти внаслідок їх впровадження – забезпечення продовольчої безпеки регіону та забезпечення населення якісними продуктами харчування. Наступним елементом системи управління аграрними проектами є постановка цілей (з урахуванням критеріїв часу, витрат, якості та обсягів). Зображений на схемі трикутник цілей графічно ілюструє (зважаючи на найдовшу сторону з параметром витрат), що в умовах наявності проблем низької платоспроможності аграрних підприємств, недосконалої системи їх кредитування тощо найважливішим критерієм при постановці цілей аграрних проектів є витрати.

Зважаючи на це, подальші кроки процесу управління аграрними проектами пропонуємо реалізувати в рамках класичного підходу (планування, організація, мотивація, контроль), удосконаливши їх детальним техніко-економічним обґрунтуванням проекту, заходами з моніторингу виконання проекту та контролем і аудитом по його завершенні (з метою накопичення управлінського досвіду та обґрунтуванні ризиків при впровадженні наступних схожих проектів).

Висновки. Зважаючи на в основному позитивну динаміку розвитку сільського господарства у звітному році у порівнянні з попередніми роками (2010-2012 рр.) можна зробити висновок про поступове нарощування темпів його розвитку. Виходячи з наведених проектних пропозицій, найбільше інвестицій для впровадження аграрних проектів потребують галузі м'ясного та молочного тваринництва. Схема удосконаленого процесу управління аграрними проектами регіону базується на виявлених проблемах реалізації сільськогосподарських проектів та комплексному підході, що об'єднує елементи основних підходів проектного менеджменту.

Використані джерела інформації

1. Соціально-економічне становище Житомирської області за 2013 рік. Повідомлення Головного управління статистики у Житомирській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zt.ukrstat.gov.ua/>
2. Інвестиційний паспорт Житомирської області. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zhitomir-region.gov.ua/invest.php>
3. Янченко З.Б. Інвестиційна підтримка науково-дослідної діяльності аграрних підприємств Житомирської області / З.Б. Янченко // Ефективна економіка. Дніпропетровський держ. аграрн. ун-т. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=764>
4. Ноздріна Л.В. Управління проектами Підручник / [За заг. ред. Л. В. Ноздріної]. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 432 с.
5. Тарасюк Г.М. Управління проектами: Навч. посібн. /Т.М. Тарасюк – К.: Каравела, 2004. – 344с.